

ut suum agnoscat amorem, statimque per omnem, ut sic dicam, terrarum orbem hydrias divini liquoris effundit. — In re prorsus ancipi quid consilii capiat, petit? En induit Ephod (1) ante arcam Dei videntem de terra in cælum sublimatam accedit, ibi manibus deprecatur expansis, et *Sancta Sanctorum* ingrediens ac simul introspiciens, illud nempe dulcissimum ac peramabile Cor in quo beatissima Virgo Christi verba *conferebat*, tota protinus evanescit difficultas, et *contrahit manus*.

3. Quo tamen res luculentior innotescat, summatim non pigeat Ecclesiæ genesim contueri. E Virginis sinu quem modo glorificatum colimus, ex Dei prouti monte, genita mira petra fuit (*petra autem erat Christus*). Hæc petra petram aliam genuit, cum ait: *Tu es Petrus*, vel juxta textum originalem: *Tu es Petra* (2): super hanc vero petram ædificata est Ecclesia, super hanc petram fons aquæ reperitur salientis in vitam æternam, adversus hanc petram inferorum portæ prævalere nullimode poterunt. Hæc est, opinor, tota ratio, quare vaserrimus anguis qui virgineum calcaneum mordere non desinit, ut Ecclesiæ infrangibilis petræ radicem evelleret aut quateret, per ejus semen nestorianam velit saepè sæpius repetere vocem. Dogmaticum eapropter de Virginis Assum-

(1) I. Reg. xiv, 18.

(2) Christus, sive chaldaeo sermone loqueretur, sive potius syriaco, uti morans in Galilæa, secus dicere non potuit quam: *Tu es Petra, et super hanc petram*, etc. Vox namque *Kephà* qua uititur, apud syros et chaldaeos nullam patitur mutationem, ut personæ valeat aptari: significat autem petram,

ptione decretum tantam proculdubio pareret utilitatem, ut per illud summa cum Virginis laude totius Ecclesiæ solidetur origo.

Caput III.

Assumptionis dogma magnum exercebit influxum in inceptam Synodum vaticanam.

1. Tam nigra temporibus hisce nostris errorum criminumque caligo diffunditur ubilibet, ut ad apostolicam epocham mundum redisse videatur. Tunc invaluit politheismus quo plura colebantur ut Deus; nunc obtinet pantheismus quo ut Deus omnia coluntur. Tunc philosophorum tumor, avaritia sacerdotum regumque politica christianæ veritati nitabantur obsistere: nunc philosophi pariter, hæretici et ipsimet reges catholicam fidem quæ nobis sola remansit, radicitus evellere connituntur. Tunc Romæ Caput Ecclesiæ tenebricoso in carcere vincitus cruento vexabatur martyrio: nunc Romæ princeps Ecclesiæ (quem tenerima veneramus observantia et ardenti complectimur amore) mœrenti pene carcere clausus vivens Martyr incruento martyrio coronatur.

Si nostris igitur temporibus illam metuenda redierit, ut ita loquar, apostolica ætas, oportet ut fidelis qualemcumque pro christiana Religione tristitiam pateretur, Episcopus apo-

saxum, non qualecumque, sed saxum solidum et intransibile. Quare versiones omnes orientales hunc sensum enucleant; et veterum persarum Evangelium (tom. vi Scripturæ Waltonianæ) hanc nobis paraphrasin exhibit: *Tu es Petra meæ religionis, et fundamentum Ecclesie meæ ædificabitur super te*.

PARS TERTIA

stolica virtute confisus Evangelium usquequa diffunderet, et Concilia pro melius adstruenda veritate cogarentur. Quantum vero, ut alia id genus omittam, juvamen B. Virgo primis Conciliis attulit? magnum sane, multiplicem. Me linguis favente, graves hoc pro me testentur auctores. Rupertus pie sane ac probabiliter opinatur, Virg. Deiparam Concilio jerosolymitano Apostolorum temporibus interfuisse, atque illius Decreti de servandis cæremoniis sanctissimam Deiparam magistrum magistrorum extitisse, illam Apostolis omniq[ue] conventu consulentibus (1). Petrus autem Canisius, Deiparae Virginis egregius encomiastes, putat hanc Virginem in illa Synodo jerosolymitana præfuisse, omnia dubia enucleasse, illamque judaicarum cæremoniarum quæstiōnem perdifficilem suo verbo dissolvisse (2). Hoc tamen dictum magis pium quam solidum censeo. Mulieribus enim in ecclesiis aut publicis conventibus non est permisum dicere, sed cum silentio tacere et orare, ut Apostolus scribit (3). Meliori proinde ratione dicendum est Mariam, cum non esset de Hierarchia, non publice et auctoritative, sed privatim et per consilium sive ad istam sive ad illam quæstiōnem illis temporibus obtinentes dedissem responsum.

Hisce porro rite perpensis, ita paucis ac nitide fas est perloqui. Tanto B. Virgo Dei Parens erga Ecclesiam amore prosequitur, ut eamdem operam quam in illa jerosolymitana Sy-

(1) Lib. 1 in Cantica.

(2) Lib. 5 de B. V. Deipara.

(3) I. ad Cor. xiv; I. ad Tim. ii.

nodo præstitit, nuperrimæ atque suspensæ vaticanæ Synodo arcana ferme ratione præstiterit. Heic tamen animadvertis velim: B. Deipara ut humanis necessitatibus opituletur, necessum est, ut grato celebretur obsequio, nec non ut ardenti prece collatur. Ast poterit B. Virgini, secus ac in optati dogmatis celebratione de suo in cælum glorioso triumpho, melius obsequium melioremque cultum impendi? Cum anima et corpore Virginem Deiparam in terris coluerunt apostoli ceterique fideles, et eam in rerum conciliarium jerosolymitarum actionibus solerter adjutricem tenuere; nunc venerans in cælis Ecclesia sacro dogmate Virginem Deiparam cum anima et corpore, in vaticana Coitione Deiparam ipsam singulariter habebit opitulatricem. Tantum igitur Assumptionis dogmaticum decretum, prout confidimus, juvamen feret, ut inter cetera magnum in inceptam vat. Synodum influxum exercuerit.

2. Alia quoque ratio in subsidium venit. Prædicta vat. Synodus tridentinæ Synodi typum gerit. Hic plura et magna negotia quæ ad fidem, mores et ecclesiasticam disciplinam pertinebant, agitata sunt atque definita; ibi plurima quoque ac magna negotia quæ fidem, mores et ecclesiasticam disciplinam attingunt, discutienda et definienda proponuntur. Insignes pro Concilio tridentino floruer Patres, clarissima pro vaticano Concilio theologorum ingenia torquentur. Pontifices insigni nomine conspicui tridentino præfuerere Concilio; Pontifices immortalis gloria præfulgentes vaticana

in Synodo clarent; eos sat erit ostendere: Pius IX, Leo XIII. Fuit illud indictum, ut errorum colluvies deflecteretur, et ecclesiastica disciplina ferme dilapsura reformaretur. Ista coacta fuit, ut post noctem tot errorum sol veritatum coruscaret, et ecclesiastica disciplina collabens reflorerer, suumque posset iterum recuperare splendorem. In litteris Apostolicis quibus ordo generalis in sacrosancti cœcumenici Concilii vaticani celebrazione servandus constituitur, hæc sunt: « Quare veterum Conciliorum ac Tridentini nominatim vestigiis inhærentes, hortamur illos omnes in Domino, ut, etc. »

Divina tamen Providentia salubriter disposuit, ut tridentinum Concilium, gratia Virginis opitulante, celebraretur. Et mihi cl. Justinum Miechoviensem hac in re prævisse delector: « Porro quantum ex renovatione Rosarii Ecclesiae utilitatis accesserit, rei probavit eventus. Hac enim renovatione facta, et per orbem promulgata, mox Deus (rogante Virgine) summorum Pontificum ac aliorum Ecclesiarum prælatorum zelum ad morum reformationem excitavit, qui indicto Concilio tridentino catholicæ fidei veritatem contra recentiores hæreticos explanarunt, et disciplinam ecclesiasticam, quæ jam prorsus collapsura erat, mirifice restituerunt (1). »

Cum igitur vaticana Synodus tridentinæ Synodo tam plane cohæreat, divinam Providentiam quæ perpetua sapientique mundum ratione gubernat, disponere pie fatendum est, ut vaticanæ

(1) Litaniæ Lauretanæ vol. 2, disc. cccvii.

pariter Synodo potenti pietate præsto Deipara sit. At, quemadmodum ob Rosarii promulgationem pro tridentino Concilio suum non denegavit auxilium et protectionem; ita plurimum refert, Assumptionis veritatem pontificio decreto sanciri (meliorem enim occasionem nequimus ad Deiparæ Virginis erga nos suppetias implorandas nancisci), ut ipsa cum Sole divino tamquam stella sub vaticano cælo tremula micantique luce coruscaret. Quare Bartholomæus Card. D'Avanzo blande solatur Episcopos helvetios hac spe, futurum ut per Mariam Virginem Immaculatam quæ *in cælum assumpta*, est semper vivens ad interpellandum pro nobis, iterum possent in vaticana Synodo pacifice congregari, simulque possent, gratiarum actionibus Deo redditis, conciliares labores summa tranquillitate perficere. « Laon » de raccolti di nuovo nel Vaticano « intuoneremo il cantico sublime di « ringraziamento al Signore per il « conseguito trionfo della libertà « della Chiesa, e proseguiremo liberi « ed uniti i pacifici lavori conciliari (2). »

3. Nec satis: prosequimur enim. In Rosario, in hoc Mariano psalterio, christifideles pio cordis dulcore meditantur tum mysteria Virginis in Christo conglorificatae et compatiens, tum mysteria Virginis in Christo conregnantis et congaudentis. Sciendum tamen est, malle Deiparam, ut, mortalis suæ vitæ mysteriis haud spretis, immortalis suæ vitæ mysteria christifideles pia meditatione prosegue-

(2) Vid. *Lettera di omaggio all'Episcopato Svizzero*, n. x, 1871.

rentur. Id aperuit S. Thomæ Cantuariensi (1).

Quænam porro sint mysteria vitæ Deiparæ immortalis seu mysteria Virginis in Christo conregnantis atque congaudentis? ejus Assumptio, ejus a beatissima Triade coronatio. Tot igitur opimos fructus quot in Rosario pullularunt, ob Deiparentis in cælos Assumptionem dumtaxat, ut ita dicam, eadem B. Virgo diffundet. Tres maiores tantummodo fructus perstrin gamus.

a) Quid sanum, quid integrum in statu ecclesiastico illis temporibus erat, cum Rosarium institueretur? Id testantur septemdecim provincialia, et quatuor generalia illis temporibus celebrata Concilia, lateranense I sub Callisto II an. 1133, lateranense II sub Innocentio II an. 1139, lateranense IV sub Alessandro III an. 1180, potissimum vero eboracense sub Cælestino III an. 1196, lugdunense sub Innocentio III an. 1200, lateranense generale sub eodem Pontifice, cui Episcopi 800 interfuere an. 1215, oxoniense in Anglia an. 1222, alaminicum an. 1225, lugdunense sub Gregorio IX an. 1237, viennense sub Clemente V an. 1272, ravennatense sub Nicolao IV an. 1286. Hæc, inquam, nominatim in unum erant intenta, ut cleri præsertim honestati consularent.

b) In statu politico quid divulsum ab invicem, et convulsum? In Oriente barbara infidelium tyrannis jam dum occupaverat Asiam et Africam, tam misera rerum facies erat, ut o-

(1) Cf. Bernardinum de Bustis in Marial. p. x, ser. 2, lit. O.

mne pene aut hæreticum, aut schismaticum, aut mixtum ex his, aut apostaticum, aut ethnicum, ac proinde prorsus atheum esset; cum seu trux Persa, seu Turca ferox, seu scytha barbarus aut hæreticus impius in istis partibus dominaretur.

c) Huic tantæ malorum Iliadi Albigensium hæresim diabolus adjunxit, quæ tam valide pullulare et excrescere in comitatu tolosano cœpit, ut omne fidei triticum in gente illa in lolium erroris versum videretur. Brevi temporis intervallo mille propemodum civitates infecit, adeo quidem, ut si gladiis fidelium repressa non fuisset, brevi temporis intersticio universam corrupisset Europam.

S. Patriarcha Dominicus, sacræ theologiae doctor, primus sacri palati apostolici magister, sacro Rosario divinitus accepto in evertendis hæreticis albigensibus septem annos consumpsit, et centum millia ex eis tum doctrina, tum miraculis ad fidem catholicam convertit, ut tempore suæ canonizationis coram Gregorio IX legitime probatum est. Eodem sacro Rosario peragente, refloruit ecclesiastica disciplina, novumque receperunt inclinata regna splendorem (2).

Hoc autem triplex bonum quod Rosarium mire produxit, futuram vat. Synodus in cuius corde studium triplicis memorati boni fuit alte repositum, producturam censemus. In hac vat. Coitione Romanum Pontificem Leonem XIII, prout Innocentium III in Concilio lateranensi IV, hunc magnum mihi videtur aperire

(2) Vid. Justinum Miechoviensem in Litanis Lauretanis, *Rosa mystica*.

sermonem: *Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum, antequam moriar* (1), triplicem nempe conquirere Pascha, i. e. transitum, transitum incredulorum ad fidem, transitum fidelium ad pristinam disciplinam, transitum subditorum et regum ad suum, utrumque posthabitum, obedientiae providique regiminis officium. Porro, si tanta cum facilitate per Rosarium et per Virginis præsentim Assumptionem quam in eodem Rosario meditamus, ut supra minimus, hunc triplicem transitum obtinuit Ecclesia; quanta, putas, majori celeritate triplicem hunc transitum posset vat. Synodus consequi, Virginis assumptæ sacro dogmate præeunte?

Nulli autem mirum esse debet, quod Rosarii archiconfraternitas tam salubre, tam efficax sit contra vitia et hereses antidotum. Oratio enim et doctrina quam abunde Rosarium possidet, sunt contra vitia quælibet ac quaslibet hereses firmissima præsidia et fortissima propugnacula. Hinc Apostolus fideles rogabat: *Orantes simul et pro nobis, ut Deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi* (2). At utrumque, nimirum oratio et doctrina, in Assumptione Virginis sacro dogmati sublimata reperiuntur: id namque dogma non erit pure speculativum, sed speculativo-practicum; practicum qua cultus est, speculativum qua veritas est. Cultus autem nequit ab oratione divelli. — Jure proinde merito SS^{mus} noster Leo PP. XIII (f. r.), cum non sit qui pugnet pro eo nisi Dominus

(1) *Luc. xxii, 15.*

(2) *Ad Coloss. iv, 3.*

Deus noster et Regina cœli cum anima et corpore in cœlum assumpta, ut sævis grida procellis nostra tempora sint sua protectione tranquilla, Litteris Encyclicis datis Romæ die 1 septembris 1883 ad omnes VV. FF. Patriarchas, Primates, Archiepiscopos et Episcopos catholici orbis, Virgini SS^{mi} Rosarii totum Octobris mensem dicavit, præcipiens ut quotidie Rosarium ubique, publice ac devote recitaretur a fidelibus, totumque per orbem ejus festum soleminiore cultu nec non cleri populi ferventiore pietate concelebraretur. Meminerint vero lectores, in Rosario quartum et quintum gaudiosa mysteria, scilicet Assumptionem et Coronationem magis placere Deiparæ, tum quia memoratis gaudiis fruitur nunc temporis in cœlo, tum quia censentur hæc mysteria omnium Virginis ipsiusmet gloriarum complementum et apex.

4. Hoc videtur innuere vaticanum ipsummet Concilium. In litteris enim Apostolicis quibus ordo generalis in sacrosancto ecumenico Concilii vaticani celebratione servandus constitutus, sunt hæc: «Gaudium autem in Domino jure præcipimus, quod salutares Concilii ejusdem conventus solemnidié Immaculatæ Dei Matris semper Virginis Conceptioni sacro, atque adeo sub potentibus maternisque auspiciis ejus aggressuri sumus, eosque in Vaticana Nostra Basilica inituri, etc.» SS^{mus} Dominus Pius IX allocutione habita in Congregatione generali ante 1^m Sessionem, die 11 decembris anno MDCCCLXIX, ad Episcopos catholici orbis qui Romam convenerunt, nihil opportunius præloqui, nihilque ju-

cundins existimavit: «Hoc autem illud est, VV. FF., quod, Deo et Immaculata Deipara votis Nostri annuente, hodierno die in amplissimo hoc Vestro conventu peragimus, etc.» Et in Sess. prima, celebrata die viii decembris: « Illuxit tandem auspicatissima dies octava mensis decembris Mariæ Virginis Immaculatæ sacra, etc. »

Porro, si Concilium suas noluerit actiones inchoare, nisi sub influxu *Immaculatæ Deiparæ* (*Immaculatæ profecto quoad animam perpetua gratia coruscantis*), ut ab ista, propemodum hac magis aliente prærogativa, congruas suppeditias deposceret; quæ fausta quæ læta Synodus ominaretur, si eam maluerit suppliciter invocare sub titulo *Immaculatæ Deiparæ*, sed *Immaculatæ* quoad animam et quoad corpus sacro dogmate proclamatæ, sub titulo nempe quod utrumque complexitur, *Assumptæ Deiparæ?* Hæc princeps causa fuit, quamobrem vaticani Patres fere ducenti quos inter plurimi S. R. E. Cardinales Postulatum, cuius auctor erat Ex^{mus} ac Ill^{mus} Aloysius episcopus Synopes Vaccarius, obfirmaverant, ut ad sublimiorem *Immaculatæ Deiparæ* gloriam, majoremque Concilii fructum albo dogmatum fidei catholicæ, stante Synodo, corporea Virginis præfiniretur Assumptio, suffragantibus etiam pene omnibus religiosorum Ordinum Ministris Generalibus. Verum, abrupto vaticano Concilio, et urbe Roma infandum capta, hæc spes evanuit. Quemadmodum vero sæculum sæculo eructat verbum, et ætas ætati scientiam indicat, peropportunum duximus præparare mentes hominum ad hanc defi-

nitionem quæ magnum exercebit influxum in inceptam vat. Synodus, quum per illam, ut ante tenuiter exposuimus, divino providente Numine, nascatur et rutilem horizon christianæ restorationis.

Hæc læta, hæc fausta diebus nostris ominamur, quibus assumpta Deipara suaviter ac dulciter aspiret, suis ipsa precibus aulam conciliaris Congregationis aperiens.

ORATIO II.

THEOLOGIA DOGMATICA

Caput I.

Assumptio Virginis in tractatus DE DEO UNO SECUNDUM NATURAM ET DE DEO TRINO SECUNDUM PERSONAS cælesti jubar offundit.

1. B. Virgo Deipara fuit istius mundi finis et exemplar. Cum enim Deus mundum esset conditus, eo libenter facit, quia Jesum et Mariam in eo lucem aspecturos prævidit. Probat id Galatinus ex propheta Jeremia cap. XXXIII, 20, ubi nostra Vulgata legit: *Si irritum potest fieri pactum meum cum die, et pactum meum cum nocte, ut non sit dies, et nox in tempore suo.* Cabalistæ hæc verba ita convertunt: *Nisi pactum meum esset, diem ac noctem, leges terræ ac cœlo non posuisse.* Quæ ita interpretantur, ut notat Galatinus: « Nisi amore mei Jesu et Mariæ diem et noctem, leges cœlo et terræ non posuisse, hoc est mundum non creasse (1). » Clarius idem docet Rabbi Anchelos apud eumdem Galatinum, dum in glossa chaldaica super illud Geneseos 1, *In principio*

(1) Lib. 7 Arcanorum, cap. 1.